

بیماری اسکا یا زوال مو

Esca disease of grapevine

محمود رضا کریمی شهری
عضو هیات علمی بخش تحقیقات گیاهپزشکی مشهد

بیماری اسکا یکی از مخربترین بیماریهای مولد زوال انگور تقریباً در هر جایی که مو کشت و کار می شود، بشمار می آید. اسکا یک بیماری قارچی پیچیده است یعنی بیماری فقط با عمل یک پاتوژن همراه نبوده بلکه فاکتورها و میکرو ارگانیسم های مختلفی همراه با هم یا به دنبال یکدیگر فعالیت کرده تا تولید سندروم بیماری کنند. اسکا حداقل حاصل از دو بیماری مرکب شامل پوسیدگی سفید و پوسیدگی قهوه ای می باشد. علائم بیماری روی برگها به صورت لکه کلروتیک بین رگبرگها که پس از مدتی نکروزه شده و حالت سوختگی بین رگبرگی ایجاد می کند و حالت پوست ببری به برگ می دهد.

سوختگی بین رگبرگها و حالت نواری برگ

الگوی پوست ببری برگ انگور

نقاط تیره رنگ پوسیدگی قهوه ای در مقطع عرضی تنه

برش طولی تنه اصلی آلوده به پوسیدگی قهوه ای

تخریب چوب همراه پوسیدگی سفید شامل نقاط کوچک قهوه ای تا سیاه رنگ در مقطع عرضی تنه و در مقطع طولی تنه به صورت خطوط طولی سیاه رنگ مشاهده می شود. بر روی درختان انگور ۸-۱۰ ساله و بالاتر که علائم پوسیدگی سفید را می توان در مغز تنه مشاهده کرد و به تدریج چوب سخت تنه، نرم و شکننده و به حالت اسفنجی تبدیل می گردد

پوسیدگی قهوه ای و پوسیدگی سفید مشهود در مقطع عرضی تنه

علائم اولیه پوسیدگی سفید سر شاخه

برش طولی تنه اصلی آلوده به پوسیدگی سفید و قهوه ای

مرگ ناگهانی یا آپوپلکسی مو

سکته مو به طور ناگهانی در اواسط تابستان با پژمردگی برخی از سر شاخه ها و گاهی تمامی سرشاخه ها آشکار می شود. برگ های سبز به ظاهر سالم، سبز کم رنگ شده و سریعاً پژمرده شده و کاملاً در چند روز خشک می شوند. سکته در تابستان های گرم رخ می دهد به ویژه زمانی که بارندگی با خشکی هوای گرم ادامه یابد.

عوامل قارچی مسبب این بیماری غالباً از طریق زخمهای حاصل از هرس و یا شکافهای روی تنه وارد تنه اصلی انگور شده و سپس شروع به تخریب بافتهای چوبی تنه انگور می نمایند. در صورتیکه پایه مادری آلوده به قارچهای مولد اسکا باشد قلمه های گرفته شده جهت تکثیر و از یاد از این پایه نیز آلوده خواهند بود و بنابر این تهیه قلمه های سالم و عاری از بیماری نقش مهمی در پیشگیری از شیوع بیماری دارد.

کنترل بیماری

تاکنون روش مبارزه مناسب و کارآمدی برای کنترل این بیماری توصیه نشده است و مبارزه با این بیماری دشوار می باشد و لی برخی روشهای کنترل تا حدی می تواند از شیوع بیشتر بیماری در باغات انگور جلوگیری نماید که به برخی از آنها اشاره شده است:

ضد عفونی وسایل و ابزار باغبانی جهت هرس با استفاده از وایتکس و یا الکل
پوشاندن سطح زخم حاصل از هرس با چسب باغبانی و یا رنگهای پلی اکریلیک که می توان با یک قارچکش سیستمیک مانند سایپرکونازول با کاربندازیم مخلوط نمود و سطح تنه اصلی را آغشته کرد

استفاده از خمیر بردو بطوریکه تمام سطح تنه اصلی و محل زخمهای هرس را در بر گیرد

استفاده از قارچکشهایی مانند پنکونازول، تتراکونازول، سایپرکونازول، فلوسیلازول (Flusilazole) بصورت تزریق در داخل تنه نیز می توان استفاده کرد